

Nei til deling av faget kunst og håndverk

Kunnskapsministeren vil etablere et håndverksfag og et kunstfag. Blir forslaget vedtatt skal elevene velge mellom kunst og håndverk på ungdomstrinnet. KDS er imot forslaget og vi har her samlet argumenter mot en deling.

«KDS mener forslaget er et feilgrep og en lettvinnt teknisk løsning på et større grunnleggende problem. Kunst og håndverk har vært et nedprioritert fag i lengre tid, noe som har ført til at verksteder forsvinner, klassestørrelsene øker, ressursene til faget minkes, og det prioriteres ikke å ansette lærere med høy fagkompetanse i faget. En reell styrking av de praktiske og estetiske fagene vil gi økonomiske konsekvenser, noe det i stortingsmeldingen også tas høyde for. KDS mener at fremfor å dele faget, bør midlene brukes til å styrke fagets totale rammebetingelser. Slik vi ser det er det eneste mulighet for å ivareta og styrke den håndverksmessige delen av faget.»

«Forslaget om å dele faget, er dessverre bare med på å fjerne fokuset fra hvor skoen egentlig trykker. Vårt svar er å prioritere et samlet kunst- og håndverksfag med best mulig rammebetingelser fra start – allerede i barnehagen.»

Styret i Kunst og design i skolen

«Fagets styrke ligger nettopp i det faktum at faget er samlet; kunst, design, arkitektur og visuell kommunikasjon. En deling vil bare føre til forvirring og fragmentering av et fagfelt hvor alt er uløselig knyttet til hverandre. KDS er bekymret for at elementene i faget som ivaretar det kreative og innovative fra både kunsten og håndverket kan bli borte ved en deling. Dette bindeleddet mellom de to områdene finner vi i alle deler av faget, og sammen er det dette bindeleddet som danner grunnlag for å utvikle kreativitet og evne til innovasjon, kompetanser som fremtidens samfunn har sterkt behov for.»

Styret i Kunst og design i skolen, FORM nr 3 / 2016, s. 27.

«Debatten om fremtidens skole peker på evnen til kreativitet for å lykkes. Kunstnerisk og utforskende tankegang må også prege våre håndverkere som skal løse utfordringer i verdensklasse.»

Arne O. Walbye. Klassekampen, 03.01.17

«At det nå er politisk vilje til å gi konkrete ressurser til å styrke håndverk i grunnskolen må forvaltes klokere. For det første må styrkingen starte tidligere. Det er for sent å styrke håndverket bare på ungdomstrinnet. For det andre er lærernes faglige kompetanse og skolens rammefaktor er helt avgjørende gjennom hele utdanningsløpet.»

Liv Merete Nielsen, professor ved Høgskolen i Oslo og Akershus. LMN har ordet i FORM nr. 3 / 2016, s. 9

– Vi frykter at en slik endring vil gjøre at skoleeier av økonomiske grunner velger å satse på et «billig» teoretisk fag og nedprioriterer det som vil bli et kostnadskrevede håndverksfag, sier Steffen Handal, leder i Utdanningsforbundet.

– Et håndverksfag vil bli et dyrt fag, og regjeringen har ikke sendt noen signaler om at de vil prioritere det et slikt fag vil koste, sier Audun Lysbakken, leder i SV.

Klassekampen, 22.12.2016

«Det er en mulighet for at du vil få en grad av kjønnsdeling», seier Isaksen til Klassekampen, og det er vel ei underdriving, men han held fram: «men jeg tror det er stor verdi i å velge ut ifra hva du er interessert i». Gjer nybakte tenåringer det - eller vel dei i stor grad slik vener, foreldre og samfunnsnormene fortel dei?

Siri Helle, Dag og tid, 30.12.2016

«Det grunnskolefaget som kunnskapsminnisker Røe Isaksen ønsker seg for fremtidige håndverkere underviser jeg i allerede. Det heter arbeidslivsfag. Foreløpig er det et tilbud skolene kan gi sine elever istedenfor spansk, tysk, fransk eller språklig fordypning. Arbeidslivsfag bør bli et tilbud for alle grunnskoleelever. Kunst og håndverk bør fortsatt være et tilbud til alle. (...) Jeg håper faget består, og at vi heller får en revidert læreplan som tydeligere fremmer håndverkerens kompetanse i målformuleringene!»

Eva Lutnæs, kunst- og håndverkslærer ved Ener ungdomsskole og postdoktor ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

«Faget kunst og håndverk har i dag to ytterpunkter: én kunstretning som er lite materialbasert og én håndverksretning som er materialbasert og til tider reproduserende. Det meste av det elevene jobber med i faget ligger imidlertid i skjæringsfeltet mellom de to ytterpunktene. Det er her det norske faget kunst og håndverk har sin tyngde og styrke når vi sammenlikner med andre land. I konkret arbeid med å designe produkter kan elevene bruke det beste fra kunsten og det beste fra håndverket. Denne kombinasjonen danner grunnlag for etterspurt kompetanse om konkret problemløsning og visualiseringer både i og utenfor arbeidslivet.»

Liv Merete Nielsen, professor, Høgskolen i Oslo og Akershus.
LMN har ordet i FORM nr. 4 / 2016, s. 9.

«Den grunnleggende opplæringen skal være allmenndannende. Alle elever skal ha kjennskap til den materielle kulturen, håndverket og kunsten. Styrken til faget kunst og håndverk ligger i det at det er samlet. Det er ikke to adskilte disipliner, verken i teori eller praksis. Ingeniøren, kunstneren, designeren og håndverkeren trenger et kreativt, innovativt og intellektuelt hode. Alle yrkesgrupper behøver også håndverksmessige ferdigheter. En arkitekt kan ikke tegne et hus uten å forstå håndverket som ligger til grunn for å bygge det. (...) En deling vil føre til at håndverket ikke lenger blir en del av allmenndannelsen og at kreativitet og innovasjon faller mellom to stoler. Sats heller på en tydeligere prioritering i skolen, hvor et samlet kunst- og håndverksfag blir ivaretatt. Prioriter kvalifiserte lærere, verksteder, tolærersystem med delte klasser og tid nok til å gå i dybden.»

Bibbi Omtveit, redaktør i tidsskriftet FORM.
Klassekampen, 09.01.17

«Det finnes andre, bedre måter å styrke vårt fagfelt på, som tar vare på både håndverket og kunsten. Det vi kan miste ved en deling, er alt det spennende som skjer i skjæringen mellom kunsten og håndverket; visuelle virkemiddel og kommunikasjon, design og arkitektur - som fremmer kreativitet og kunnskap om både innovasjon og bærekraft.»

Lennart Johansson, daglig leder i Kunst og design i skolen. Aktuelt i FORM nr. 5 / 2016, s. 24.

«Ungdomstrinnet har allerede tilvalgsfag. (...). 17000 praktisk orienterte elever har valgt opplæring i tjenesteyting og produksjon gjennom det nye arbeidslivsfaget. Noen steder, for eksempel i Oslo, kan ikke elevene velge dette faget. Kunnskapsministeren har tiltro til elevenes valg. La oss sette som mål at halvparten av elevene velger arbeidslivsfag. Kunnskapsministeren bør prioritere arbeidslivsfaget for å stimulere elevenes ferdigheter og rolleforståelse før en yrkesrettet utdanning innen alt fra naturbruk, håndverk, teknikk eller omsorg og service.»

Arne O. Walbye, Utdanningsnytt.no, 13.01.17

«(...) mitt ønske er at kunnskapsministeren kan bli husket fordi han gir oss tiden tilbake. Tid til at elevene kan utføre godt håndverk, iblandet kunst og kunstnerisk inspirasjon.»

Hanne Lier, kunst og håndverkslærer ved Lena ungdomsskole

«Teori og praksis, nåtidens behov og den historiske veien mot dagens estetikk og teknikk, virker sammen. Også de som er på vei mot universiteter og høyskoler vil ha godt av å lære seg nyttige praktiske ferdigheter, som vil sette dem i stand til å gjøre enkle praktiske reparasjoner eller endre et plagg. Også de som er på vei mot et håndverksyrke, kan bli kreativt og faglig inspirert av å ha med seg mer overordnede perspektiver.»

Dagbladets hovedleder,
29.12.2016